1874. VI. évfolyam. **184. szám.** Szombat, szeptember 19.

Előfizetési árak:
Helyben és postán küldve:
Egy évre 10 frt — kr. ¼ évre 2 frt 50 kr.
Fél évre 5 „ — „ Egyes szám 10 „
Előfizetési pénz s minden közlemény: *Főpiacz, Vecsey-ház földszint* a szerkesztőségbe bérmentve küldendők.
Előfizethetni helyben:
Telegdi K. Lajos könyvkereskedésében s a szerkesztőségnél.— Egyébütt a postahivatalok utján.

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A DEBRECZENI BALOLDALI PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési dij:
Öthasábos petitsorért 5 kr.
Nagyobb terjedelmü, mint szintén több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért.
Bélyegdij: minden beigtatásért külön 30 kr.
„Nyilt-tér"-en megjelenő közlemény öthasábos sorra 15 kr.
Név- vagy bérmentetlenül beküldött kéziratok nem vétetnek tekintetbe. — Ugy szintén kéziratok sem adatnak vissza.

Előfizetési felhivás

a

„DEBRECZEN"

hetenkint **ötször**, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton megjelenő politikai és közgazdasági lap **okt.—deczember** évnegyedi folyamára.

Lapunk VI. évfolyamának utósó évnegyedébe lép a jövő október 1-én. Multunk bizonyság arra nézve, hogy e lap programmjához mindig hü maradt. Rendületlenül halad ez továbbra is kitüzött czélja felé.

Politikai hitvallásunk marad az eddigi.

Jelszavunk az **önállóság** és **függetlenség**.

Helyi érdekeink szigoru szemelőtt tartásával kiváló gondot forditunk a közeli vidék, illetőleg a közeli megyék szellemi és anyagi érdekeinek képviselésére.

Kellő figyelemmel kisérjük a hazai eseményeket, a politika, társadalmi élet, irodalom és gazdászat terén.

A külföldön felmerülő dolgokat röviden, velősen jelezzük.

Közleményeinkben gyorsak és pontosak leszünk. **Eredeti taviirataink** a legujabb eseményeket hiven adják. A fővárosból s vidékről kitönő tollu munkatársak igérték meg becses közremüködésöket.

Tárczánk érdekessé és változatossá tételéről gondoskodva van.

Előfizetési dij: okt.—decz. évnegyedre **2 frt 50 kr.** mit kérünk mielőbb beküldeni.

Kérjük elvbarátainkat lapunk terjesztésére.

Debreczen, 1874. szept. hó.

Szatmári Károly, főmunkatárs. Oláh Károly, fel. szerk. s kiadótulajd.

Szó és tett.

*** Kossuth legujabb levele folytán látszik már annak némi nyoma, legalább a sajtóban, hogy az ellenzéki árnyalatok kezdeni akarják a kibékülést.

Azonban a szemlélő előtt különösnek tünhetik az fel, hogy — habár a kibékülés érdekében szólnak is némelyek, nem tudnak ugy beszélni, hogy ne sértegessék azon árnyalatot, melyről ítéletet kivánnak mondani.

Ugy látszik, a szenvedélyesség uralkodik a politikai világban. Még pedig az a nagy baj, hogy az emberek egyes személyek köré csoportosultak, s nem azt **nézik**, hogy a főeszmében mindnyájunknak egyet kellene érteni.

Csak beszélünk a kibékülésről, de szavainkat tett nem követi.

Jól tudjuk, hogy nem könnyü dolog az, mert bizony a magyar embernek az a természete, hogy — nem tud felejteni, s igy folytonosan szeme előtt lebegnek azon sérelmek, miket egyszer-másszor elkövetett rajta a másik fél, s nem tud nyugodni addig, mig azt vissza nem adja illendően.

Igy folyik aztán a harcz megszünés nélkül. Ha folytonosan feleselünk egymásnak: akkor ennek soha vége nem lesz. Végét kell szakitni, ha komolyan akarjuk, hogy a közösügy ellenei ne egymás ellen, hanem a közösügy hivei ellenében folytassák a harczot, de ezt aztán elszántan, életre halálra kell tenni.

Vigyázzunk, mert — megnehezült az idők viharos járása felettünk. Ne felejtsük, hogy közeleg az idő, midőn a hazánkra nézve veszélyes közösügyes kiegyezés megujitása felett kell határozni.

Legyünk résen!

Bécs lekötelezettei mindent elkövetnek, hogy a közösügyes szerződés a nemzet akaratának szine alatt megujittassék. De nem a legiszonyubb bünt követnők-e el mi, a kik meggyőződtünk a felől, hogy a közösügy csak nemzetünk ártalmára szolgál, mégis megengednők annak tovább fenállását?!

Ugyde ezt nem ugy érjük el, hogy egymással czivakodunk, hanem lehetőleg szoros szövetséget kell alkotnunk a főczél elérésére.

Az emberek között mindig voltak, vannak és lesznek eltérő nézetek. De kiskoruság volna, ha csak ezeken lovagolnánk folyvást, s nem arra munkálnánk, hogy a főeszmében egyetértve, annak létesitésén müködjünk egyesült erővel.

Mondani sem kellene talán már ezt, mert hiszen beszéli ezt mindenki. Miért nem teszünk igy tehát?

Kövesse a szót — tett.

S a haza fényre derül.

— **Az uj hadfelszerelési** konzorczium tagjaival a szerződés e hó 16-án megköttetett.

— **Nesze neked!** Az egy évi önkéntések a tiszti vizsga letétele után csak tiszthelyettesekké neveztetnek ki. Lelkesülj a közös hadseregért magyar müvelt ifjuság!

— **Huszonkilencz adóhivatalt** a pénzügyiminiszter megszüntetett.

— **Az aradi hadgyakorlatok** folyó hó 23-án délig tartanak: ő felsége az nap d. u. 3 órakor hagyandja el Aradot. A gyakorlatok, melyek ő felsége előtt folynak le, időnkint reggel Angyalkutnál kezdődnek, és Vingánál végződnek. A hadgyakorlati tér 5 mértföldnyi kiterjedésü.

— **Kiszling alezredes** Budapesten a következő magyar bucsuparancsot intézte a budapesti fegyvergyakorlatokhoz behiva volt tartalékosokhoz: Bevégzett fegyvergyakorlat után megkezdődik holnap a tartalékosok szabadságoltatása. 2190 öreg katona, különféle ezredből, különféle táj és nyelv szülötte találkozott itt testvériesen egyesülve, törvényes kötelezettségének teljesitésére. Ti egész hévvel és odaadással szenteltétek magatokat a katonai szakkiképeztetéstekre; katonai fegyelmet, engedelmességet és kötelesség-érzetet tanusitottatok. Illedelmes magaviselet által kitüntettétek magatokat. Mindegyiktek közremüködött a lehető legjobbat, mint katona teljesiteni. Egyetlen egy büneset sem kényszeritett engem, mint parancsnoktokat, a szigor alkalmazására. Vegyétek a legmagasabb szolgálat nevében teljes elismerésemet. Hazatérve családi körötökbe, tartsátok fen testvériés önérzésteket, és tanusitok testvéreitek-, barátaitok-, és gyermekeitekben teljesen és hő szeretettel legfensőbb hadi urunk iránt az általános védkötelezettséget tisztelni, a nagy haza törvényét hiven követni. Kiszling alezredes.

— **A király** Budapesten van. Várják oda az osztrák minisztereket is. Vegyes minisztertanács tartatik a gabnavám ügyében. Bittó beteg.

— **B. Edelsheim-Gyulai** magyarországi főhadparancsnok Bécsbe tétetik át, helyét Maroisics foglalja el.

— **Kinevezés.** Dr. Ajtai Sándor a kolozsvári egyetemhez az orvosi rendészet és törvényszéki orvostan rendes tanárává neveztetett ki.

A nagyváradi m. kir. állami főreáltanodáról.

Ezen tanoda a következő 1874/5-ik tanévben az I., II., III., IV. és V. osztályból fog állani.

Az I. osztályba azok vétetnek fel, kik életkoruk 10. évét elérték és a népoktatási tanintézetek 4. osztályát elsőrendü osztályzattal végezték el. A II. osztályba azok vétetnek fel, kik vagy a reáltanoda, vagy a gimnázium, vagy a polgári tanoda I osztályát, a IV-ikbe azok, kik vagy a reáltanoda, vagy a polgári tanoda 3. vagy a gimnázium 4-ik osztályát, az V-ikbe azok, kik a reáltanoda 4. osztályát elsőrendü osztályzattal végezték el.

A jelentkezőkkel kivétel nélkül felvételi vizsgálatok tartatnak. A II. osztályra jelentkezők a franczia nyelvből magánvizsgálatnak is vétetnek alá, melyért 4 forintnyi vizsgálati dij fizetendő.

Azon tanulók, kik felvétetnek, tartoznak azonnal beiratási dij gyanánt 2 ft 10 krt, és könyvtárra 1 ft 5 krt az igazgatónál lefizetni. A tandij 4 ft 20 krt tesz félévenként, és külön szedetik be az osztálytanár urak által f. é. október hó 15-től fogva.

A beiratások f. é. október hó 15., 16, 17. napján eszközölhetők, az igazgatósági irodában, délelőtt 9—12 óráig. A felvételi és a franczia nyelvi magánvizsgálatok ugyan e napokon tartatnak délutáni 2 órától fogva, a megfelelő osztályok tantermeiben.

A magán pót- és javitó-vizsgálatok ugyan e hó 19. és 20 napjain tartatnak. Az érdekeltek tartoznak e miatt f. évi október hó 18-án délelőtti 10—12 óráig az igazgatónál jelentkezni.

Az előadások október hó 21-én délelőtti 8 órakor kezdetnek meg.

A tanoda Várad-Ujvárosban lesz, a kir. jogakadémia volt épületében.

Kelt Nagyváradon, az állami főreáltanoda igazgatóságától, 1874. évi szeptember hó 18.

Fülepp Ferencz,
kir. igazgató.

— **Petőfi arczképeinek** élethüsége a legutóbbi napokban is szóba jővén, most a költő egyik legbensőbb barátja, Orlay Soma a következőket mondja el a „Főv. Lapok"-ban: Én háromszor festem Petőfit természet után. Először tanuló koromban, Sopronban, mint katonát, tenyérnyi kis képben. Ezt ő elvitte magával s később katonatársa: Kupis Vilmosnak ajándédozta, kinek hollétéről később nem volt tudomása. Másodszor 1848. nyarán életnagyságu mellképben kezdtem festeni, de Petőfi az akkori mozgalmak közt Budapestet rögtön elhagyván, a mü befejezetlenül maradt; ilyen állapotban van nálam ma is s bár a kezdőnek tekhnikai hiányait elárulja, élethüségénél fogva mintául szolgálhatna egy jó arczkép elkészitéséhez. Harmadszor 1849-ben Mező-Berényben kezdtem festeni, midőn Petőfi a forradalom menetével elégületlen levén, attól vissza akart vonulni. Ez a kép kicsinyben, de egész alakban van festve, ülő helyzetben, pongyolában. Ez arczképet sem fejezhettem be természet után, mert Egressy Gábor véletlenül Mező-Berénybe jövén, Petőfit megingatá föltett szándékában s akkor — rövid habozás után — a müvészszel együtt ment el a balvégzetes erdélyi utra, honnan nem tért többé vissza. Petőfi elveszvén, a képet magamtól fejeztem be. A költő özvegye aztán elkérte tőlem s őrizte haláláig, most pedig — ha jól tudom — Petőfi Istvánnál (a költő testvérénél) van. — Megjegyzi még Orlai, hogy a Petőfiről megjelent arczképek közt csakugyan az a legélethübb, melyet Barabás 1845-ben kőre rajzolt.

Vidéki élet.

H.-Szoboszló, szept. hó.

Mükedvelői előadás. A tiszta jövedelem a helybeli, vallaskülönbség nélkül, iskolába járó szegény tanuló gyermekek könyvvel s téli ruhával való ellátására fog fordittatni. A hajdu-szoboszlói vendéglő nagytermében, kedden, szeptember 22-kén 1874. adatik az előadás kezdetéül: „Apró félreértések." Angol vigjáték 1 felvonásban, irta Limu József. Személyek: Sir George Courtly Lenthe Gusztáv ur. Ilona, leánya Chepely Zsuzsika k. a. Alderman Gayfare Lorbeer Vilmos ur. Károly, fia Foghtüy János ur. Jóizü Samu Paksy József ur. Udvermester Kovács Gábor ur. Lucza Adler Róza k. a. Inas Malatinszky József ur. „Hangverseny." 1. Nyitány „Tell Vilmos" Rossinitől, zongorán négykézre előadják: Budaházy Anna k. a. és Budaházy Zoltán ur. 2. Szavalat Lenthe Gusztáv urtól. 3. Reveille du Lyon" Konskytól, zongorán előadja Paksy József ur. 4. „Magyar népdalok," zongora kisérettel énekli Foghtüy Vilma k. a. 5. „Rákóczy induló" Liszt Ferencztől, zongorán négykézre előadják: Budaházy Anna k. a. és Budaházy Zoltán ur. Helyárak: 1-ső hely 1 frt, 2-ik hely 60 kr, karzat 30 kr. Kezdete pontban fél 8 órakor. Jegyek az előadás napjáig válthatók Sikk László ur kereskedésében, az nap pedig a pénztárnál. Felülfizetések a jótékony czél iránti tekintetből köszönettel fogadtatnak s hirlapilag közöltetni fognak.

Balmaz-Ujváros, szept. 16.

Egy jó madarat fogott a pandur nálunk folyó hó 16-kán, névleg Soós Jankót. a ki már el volt fogva egyszer, de elszökött vasban a csendbiztosi udvarról egy pár hónappal ezelőtt, azóta a tengeriföldeken bujdosott; most épen hazajött nejéhez éjjel, midőn a pandur és még 2 hajdu meglogták, s a hüvösön ünnepel; Curimai nejének a gyanuja folytán ez volt, a ki Curimait eltette láb alól, mivel tudott annyit, „hogy a sirok lakói nem beszélnek."

*

„Ki ne kivánná a másét"? Egyszer észre vették, hogy ugyancsak fogy a ref. egyház fája, bizonyosan lopják, ugyis volt, végre sikerült megfogni a tolvajt, a ki nem más volt, mint a nevezett egyház rég hirhedt harangozója, névleg Nagy Gábor, ekkor „Patres conscripti" azaz a presbiterek gyülést tartanak, behivták a tolvajt, s addig beszélgetnek ilyen formán egymásközt, hogy hiszen nem is olyan az a falopás, amiért megbüntessék, csekélység az egész; egy igy töri meg a csendet: hiszen uraim.... „Hát ki ne kivánná a másét"? ekkor a többi is rá kontrázott, hiszen ugyis van az, a helyett, hogy megfenyitenék, a kezébe adják a lopásvágy fonalát, azonban megtettek annyit, hogy „nemes hivatásától megfosztották. — Látni való, mennyire belül állanak a „müvelt világ szinvonalán."

Romulus.

Nőnövelés.

(M. Kalocsa Róza leánynevelő intézete Budapesten, országut, 39. sz. a muzeum mellett.)

Tiz éve, hogy e növeldét alapitottam, tiz év! próbakő arra nézve, vajon megérdemlem-e a t. közönség eleitől kezdve bennem helyezett bizalmát?

Magyar szellemben vezetett leányiskola alapitása volt czélom, a nagyon is vegyes ajku fővárosban, de beismerem annak szükségét, hogy annyi különféle nemzetiség között élve, idegen nyelveket is kell növendékeimnek tanulni, s ezért volt és van is mindig egy született német, és egy született franczia nevelőnő az intézetben alkalmazva, hogy növendékeim társalgás utján e nyelveket begyakorolhassák; de a szellemi irány vezetését, hogy az magyar legyen, saját kezeimben tartottam. Nagyobb növendékeim hibátlanul és szépen beszélik, szeretik a magyar nyelvet, ismerik irodalmunkat, tudnak lelkesülni hazánk történelmének kiválóbb pontjainál, de megismertetjük velök az idegen népek történelmét, részben, irodalmát is, hogy ismerjék s tiszteljék a másokét, de szeressék a mienket!

Az előttem kitüzött második főczél volt az alapos tanitás. Alig van szomoritóbb látvány rám nézve, mint a felületes ismeretekkel fölcziczomázott leány! Nem akarom tárgyalni az ebből következő félszegségeket, de erős meggyőződésem, hogy az alaposan gondolkozni tanitott gyermek tapintatosabb, előzékenyebb modoru, elnézőbb, jobb s ha kell, könyebben le tud mondani kivánságairól, mert a józanul kimüvelt észszel nem fér össze a kevély sértő modor, és a körülményeket tekintetbe tudja venni, s igy a helyes utat könnyebben eltalálni.

E két czél elérése leend ezután is feladatom!

Növeldémben a föntemlitett két segédnevelőnőm kivül tanitanak még a budapesti reform. gimnázium tanárai közül négyen, továbbá hittanárok, zongora, ének, rajzmesterek, tánczmester sat.

En magam is, időmet kizárólag a tanitásnak és nevelésnek szentelve, minden osztályban tanitok azért, hogy folytonosan figyelemmel kisérhessem minden növendékem iparkodását, haladását, magaviseletét. Öt osztályra levén felosztva az iskola, az alsó három osztályban tanitom a magyar és franczia nyelvtant, szavalást (franczia társalgás az illető nevelőnővel), a két felső osztályban ugyane tárgyakon kivül tanitom még az aesthetikát és a mythologiát.

Életmódunk a növeldében egészen családias, bánásmódom növendékeim iránt szeretetteljes, de e szeretet nem zárja ki a tekintélyt s bár ritkán, a kellő durvaságtól ment szigort.

A tanév okt. 1-jén veszi kezdetét, beirások pedig szeptember 20-dikától kezdve naponkint a délelőtti órákban.

Növeldei programmokkal a t. szülőknek szives készséggel szolgál

M. Kalocsa Róza,
nőnöveldetulajdonos.

Ausztria.

A Bruck melletti hadgyakorlatok második és utósó napjáról a következőket jelenthetjük: a honvéd-dandár, mely a keleti sereg centrumát képezte, a legnagyobb elismerésével találkozott a királynak. Ő felsége a maneuvre befejeztével maga köré gyüjté a honvéd dandár összes törzstisztét, s következő szavakat intézé hozzájok: „Kiváló örömmel fejezem ki a magyar honvédségnek teljes megelégedésemet, mert láttam, hogy az a részletes utasitások követésében nagy előmenetelt tanusitott. A fegyelem és az összevágó rend meglepő. Kiváló dicséretet érdemel az is, hogy a honvédeknél egyetlen egy marodeur sem fordult elo." A lovasságnak ő felsége ismételve is kifejezé megelégedését. — A külföldi tisztek és a közös hadsereg tábornokai nyiltan bevallák bámulatukat a honvédek fegyverképessége fölött s csaknem hihetetlennek mondák, hogy ezek nem régen szolgáló csapatok. A nagy hadgyakorlat d. e. 5—10 óra közt folyt le. Ő felsége a király délután ½5 órakor

A „DEBRECZEN" tárczája.

ANNA TITKAI.

— Svéd regény. —

Schwarcz Maria Zsófiától.

V. FEJEZET.

(Folytatás.)

— Ah dehogy! hisz' ez nagyon is gyorsan haladt! — szólt közbe Lisbeth.

— Miért? hiszen négyheti napontai találkozás után mégis csak ismerhete már annyira, hogy megkérhesse, — észrevételezé Johanna, és gunyos mosolygással folytatá: — talán bizony azt gondolád, hogy az Éliás betegsége olyan nemü volt, mely miatt egy más leányba már nem is tudna szerelmes lenni? Igaz, hogy ez nagyon is regényes dolog volna, azonban, amint látszik, a körülmények az ellenkezőt igazolják.

— **Ugyan édes testvérem, te ezen ügyről mégis átkozottul . . .**

A megkezdett mondat hirtelen félbenhagyatott, mert Anna egy pohár vizzel nagybátyja mellett termett, és fenyegetőleg tartá azt, mire az elnök ur, ahelyett hogy mondatát folytatná, igy szólt Annához:

— Add csak te kis boszorkány azt a pohár vizet. Ugyancsak hamar készen vagy, de magadra vigyázz!

Anna átadá a pohár vizet, egyet kaczagott, és visszaült hintaszékébe.

Majd Éliás fölkéretett, hogy folytassa elbeszélését.

— Welderéknél nehány napig nem valék. Vadászatra mentünk, és csak öt nap mulva tértünk vissza. Másnap látogatóba mentem szépeimhez.

— A csinosan és kényelmesen butorozott elfogadó terembe léptem, hol a szives urnőt és Elvira kisasszonyt találtam, de Mathea hiányzott.

— Egy óránál tovább beszélgeténk a vadászatról, az általam bejárt vidékről és a terem ablakaiból élvezhető szép kilátásról.

— Már majdnem unalmas lettem a Mathea meg nem jelenése miatt. Minden legkisebb neszre figyeltem és arra fordultam, merről imádottam megjelenését várám; Elvira kisasszony pedig mindannyiszor általam meg nem érthető csintalansággal tekintett reám.

— **Végre nem birtam magam tovább tartóztatni és Mathea kisasszony hollétét kérdezém az urnőtől.**

— **Azt hiszem, hogy most sokkal jobban érzi magát, mint az utóbbi két év alatt. Tegnap Christiániába utazott.**

— Elutazott? — kérdezém kétségbeesetten a szerencsétlen imádó meglepetésével; de hát miért oly rögtönösen?

— Mert nyolcz, legkésőbb tizennégy nap mulva lakadalma lesz, — válaszolá Elvira — és egy üveg Eau de Colegne-t nyujtott felém s egy adagocska csipősséggel ajánlotta annak szagolását, hogy ájulásba ne essem. Meg vagyunk bizva, hogy önt a lakodalomra meghivjuk. Unokatestvérem nagyon fog örvendeni, ha örömünnepélyén ön is jelen leend.

— Imádottamnak lakadalmára menni, azt, mint más nejét látni, lehetetlennek képzelém. A meghivásra semmit se tudtam szólni, pár percz multával köszöntem, és lakásomra indultam.

— Természetesen szived halálosan megvolt sebesülve? — mondá Lisbeth; nyugalmad sohasem fog visszatérni. A jobb jövő iránti hitedet, vidámságodat és jó kedvedet ugyerár végkép elvesztéd?

— Végkép? válaszolá Eliás és csintalan mosolylyal nézett a szép leányra, — kétségbe voltam esve.

— **Bizonyára vadászatra mentél, — közbe szólt nevetve Anna.**

— **És szépen meghütéd magadat, tevé utána Thure.**

Sem vadászni nem mentem, sem meg nem hütöttem magamat, hanem egyenesen haza mentem és lesütött fővel léptem a szobába.

— Hát, hogy vagyunk barátom — kiáltá felém a szives házi ur, — hallottad az ujságot Mathea kisasszony felől?

— Föltekintettem, szemeink találkoztak és én nem tudom hogy, de nem birtam magamat tartóztatni, — nagyot kaczagtam.

— Kaczagtál? — kiáltott föl Johanna és szemmeresztve nézett unokaöcsére.

— Kaczagtál? — ismétlé Lisbeth, miközben haragosan tekintett Éliásra.

— De hát miért nevettél? — kérdezé Anna, ki az egésznek más fordulatát várta.

— Azért, mert igen furcsa s rendkivül összeillő körülménynek találtam azt, hogy szerelmem első tárgyától kosarat kaptam, másodika pedig, mire magamat észrevettem, férjhez ment. Lehetetlen volt megállanom, hogy ugy magamat, mint mindenkit, a ki szerelmes, ki ne nevessem. Igen nevetségesen tünt föl előttem, hogy én napok, hetek, sőt hónapokon át azt hittem, miszerint nekem szegény bünösnek, a szép kis göndörhaju imádott nélkül élnem lehetetlen, és mégis most a bekövetkezett rögtönös válság perczében azt érezém, hogy daczára egyedül üdvezitő czélom megsemmisülésének, az életet épen oly kedvesnek találtam, mint azelőtt. A szerelmes kalandból vigjáték lett, melyben nekem azon furcsa szerep jutott, hogy mig én a legbensőbb rokonszenvet hittem létezni köztem és szépem közt, eddig erről semmit se tudott.

— Ez aztán gyönyörü bizonyitvány a férfiak állhatatosságáról, szólalt föl Johanna.

— És pedig nagyon is hiteles, — jegyzé meg Anna. Csakugyan valóban olyanok, és én nem is akarok róluk semmit sem tudni.

— Azt igen helyesen teszed, — közbe szólt a törvényszéki elnök — ugyan ki is gondolna egy olyan csunya kis boszorkányra, mint te vagy?

— Óh, kedves nagybátyám, ha én akarnám, akkor még te is szerelmi nyilatkozatot tennél előttem, — válaszolt kihivólag Anna.

— Édes babácskám, azt ugyan hiába is akarnád. Én nem olyan vagyok, mint mások, és nem is voltam soha valami nagyon tüzes, hanem . . .

— . . . Egy öreg biró, ki maga felett még nem mondott itéletet, — igy egészité ki az elnök félbemaradt mondatát Johanna; majd Éliáshoz fordult és mondá: — Most már kérlek, mondd csak, mit tevél, miután magadat kikaczagtad?

(Folyt. következik.)

udvari vonattal Budapestre utazott. Vele utaztak József föherczeg, Szende Béla, és Edelsheim-Gyulay. Az elutazás előtt ő felsége a következő kéziratot intézte József föherczeghez: Kedves Rokon, József föherczeg! Magyar honvédségemnek a mai hadgyakorlatban résztvett csapatai kitünő maguktartása és harczászati fegyelme meggyőzött arról, hogy a csapatparancsnokok és tisztek teljes szorgalommal és nagy tevékenységgel fáradoztak a legénység sikeres kiképeztetésén. Midőn e feletti teljes elismerésemet kijelenteném, intézkedjék Kedvességed, hogy az a tiszteknek és legénységnek még a mai nap folytán tudtára adassék. L. m. Bruckban, 1874. szept. 16. Ferencz József, s. k.

— **Értesités.** A kolozsvári m. kir. tudományegyetem az 187⁴/₅-ik tanévi téli szakára a beirások folyó évi szeptember 28-tól kezdve október 14-ig bezárólag tartanak, miről az érdeklettek értesittetnek. Kolozsvárt, 1874. szept. 12. Az egyetemi quaestura.

* **A kassai gazdasági tanintézet** 1875. év őszén nyittatik meg; a már mult év óta ott müködő kertészen kivül jelenleg csupán az igazgató neveztetett ki Barkasy Kálmán személyében.

UJDONSÁGOK.

* **A megyerendezés** ügye felett hétfőn tartandó nagy értekezlet alkalmára mintegy 60 község igérkezett megbizottait, képviselőit beküldeni; kiknek elhelyezése körül a szükséges intézkedések a főkapitány által már eleve megtétettek, mennyiben azon egyének, kik a szállodákban helyiséget nem nyerhetnének: az e czélból felszólitott magán háztulajdonosokhoz fognak elszállásoltatni.

* **A városi nagy kölcsön** ügyében ma délután gyülést tartott az e végre kinevezett bizottmány.

* **A hortobágyi keserüviz** kutja már teljesen meg van ásva. és ki van épitve. Szakférfiak által a helyszinen tegnap ismételve vizsgáltatván meg. az eredmény igen kecsegtető, a mennyiben a forrás oly nagy. hogy a város minden 24 órában 5200 itcze vizet lenne képes áruba bocsátani. melynek értéke (palaczk, dugó stb. nélkül) 10 krjával 520 frt. A viz, melynek vegyi alkata már meg is vizsgáltatott, a kut ásása folytán semmikép sem változott át és kitünő minőségü, mint ezt az ujabb s a helybeli orvosok által tett észleletek mutatják. A város ezen kutat a mint halljuk haszonbérbe szándékozik adni. és az érdeklődés már eddig is igen élénk. Dr. Schwarczer Viktor, tanár.

* **Bihari Péter**, a budapesti ref. gimnázium egyik kitünő képzettségü tanára jelenleg városunkban időzik s pár napot itt tölt.

* **A debreczeni kereskedő testület** közép kereskedelmi tanodáját ujonan szervezvén, annak második osztályát megnyitni elhatározta, miről az érdekeltek azon hozzáadással helyeztetnek tudomásba, hogy a kereskedelmi szaktudományok, nevezetesen a keresdelmi számtan, egyes és kettős könyvvitel előadására, a budapesti kereskedőtestület nyilvános kereskedelmi tanodájában az emlitett tantárgynak mint több év óta előadó rendes tanára dr. Polacsek Gyula ur nyeretett meg. A beiratások idejére, tandijakra és felvétel feltételeire vonatkozó részletes jelentés legközelebb fog közzététetni. Debreczen, 1874. aug. 17. A kereskedő testület elnöksége.

* **Egy lappal többet** nyomnak Debreczenben, mint eddig. A „Szabolcs" ezentul a helybeli részvénynyomdában nyomatik.

* **A tanitóképezde** gyakorló iskolájában **az V-ik osztály** október 1-ső napjától kezdve fel fog állittatni, ha legalább 10 növendék jelentkezhetik. Felhivom azért azon t. cz. szüléket, kik figyermekeiket a IV. elemi osztály elvégzése után is tanittatni óhajtják, hogy azokat október hó 1-ső napjáig Kállai István tanitó urnál a gyakorló iskola helyiségében beiratni sziveskedjenek. Debreczen, 1874. szept. 19. Joó István, a tanitóképezde igazgatója.

* **Az emlékkerttársulat** szept. hó 20-dik napján délután 4 órakor Tóth Antal péterfiai 811 sz. házánál választmányi ülést tart. Tárgy: az ujabb kert kimérése.

* **Lóverseny** a debreczeni pályatéren vasárnap 1874. október 4-én, hétfőn 1874. október 5-én mindenkor délután 2 órakor. Helyek ára: páholy egy napra 10 ft. — Zártszék 1 ft. — Ülőhely 50 kr. — Álló hely 20 kr. — Lovas nézőknek bemenet a körbe 2 ft Jegyek előre is válthatók Szepessy Antal ur kereskedésében (a városháza alatt) s a versenynapokon d. u. kint a pénztárnál. A város és a versenytér közti közlekedés következően rendeztetett el. Árak: bérkocsi egy versenynapra oda és vissza 5 ft. — Omnibusz egy versenynapra személyenként oda és vissza 80 kr. — A kapitányi hivatal által elegendő mennyiségben kijelölt bérkocsik száma a Fehérló és Bika szálloda, — az omnibusz pedig a Bika szálloda előtt „déli 1 órától kezdve fel lesznek állitva." Az omnibusz indulása pont félkettőkor lesz; a bérkocsik tartoznak a kijelölt helyen legalább félháromig várakozni. Egy bérkocsi többet négy személynél nem köteles felvenni. Jegyek az omnibuszra „Szepessy Antal ur kereskedésében" minden versenynapon déli 12 óráig előre váltandók. Kocsiknak a pályatért környező árkokon belől maradni tilos. Az árkokon való töréseknek, s az ültetvények rongálásának megakadályozására a szükséges intézkedések meg fognak tétetni.

* **Illyés Bálint** „Ország h Ilona." czimü szép költeményébe. melyet kedden közöltünk, sajnálatra több sajtóhiba csuszott be. Igy: a 3-ik verszak 2-ik sorában „sziveréhe" helyett sziverébe, 6-ik versszak 8-ik sorában „lett" helyett lesz, 11-ik versszak első sorában „tészi" helyett sejti értendő.

* **A váradutczai** külső kutat 120 ftért megigazitották, de biz ott a pénzt sárba dobták, mert a kut most is rosz.

* **Hangverseny.** Miss Harriet Cherry a „Fehérló"-ban ma tartja előadását. Az egyes magán-jeleneteket, s dalmü-részleteket a hangversenyzőnő angol, franczia, olasz vagy német nyelven s megfelelő nemzeti jelmezben fogja előadni, zenekarkiséret mellett. Müsor: I. Szakasz. 1. Nyitány. „A portici néma", operából Aubertől; előadva Oláh Józsi zenetársulata által. 2. Swetspirit Lear my prayer „Lurlin" dalmüből Wallace-tól. 3. Az apród dala Mozart „La nozze di Figaro" czimü dalmüből. „Keringő" Constantitól. II. Szakasz. 1. Magyar népdalok, előadva Oláh Józsi zenetársulata által. 2. Nagy operai egyveleg, szerkeszté s előadja a hangversenyző nő. 3. Jeanette-polka, Krahltól. III. Szakasz. 1. Keringő, báró Bánffitól, előadja a népzenetársaság. 2. Ballada „Eszmeralda" czimü dalmüből. 3. „A virágárus-leány." 4. Egyveleg amerikai és angol népdalokból, előadva a hangversenyző nő által. Helyárak: Körszék 1 ft. — Zártszék 70 kr. — Állóhely 40 kr. Kezdete fél 8 órakor.

* **Egy ifju** eltünéséről beszélnek a városon; az ügy részleteiről azonban még korai volna nyilvánosan beszélni.

* **Nagy részvét közt** tették sirba Krausz Károly fényképész hideg tetemeit tegnapelőtt. Utólag közöljük a gyászjelentést: Szomorodott szivvel tudatjuk kedves férjem, illetőleg fiam és testvérünk Krausz Károly akadémiai festész és fényképésznek folyó 1874. évi szeptember 15-én d. u. ½2 órakor, életének 38-dik, évében, boldog házasságunk 2-ik havában— mellvizkórban történt gyászos kimultát. A boldogultnak földi részei a széchenyiutczai 1813. számu Mencze háztól f. hó 17, d. u. 4 órakor fognak a szentannai róm. kath. sirkertben örök nyugalomra tétetni. Mely végtisztességtételre a boldogultnak rokonait, jó ösmerőseit bánatos szivvel meghivjuk. Debreczen 1874. szeptember 16. Az elhunytnak bánatos özvegye: Krausz Károlyné, szül. Bene Emma; édes anyja: özv. Krausz Teréz; testvérei Ferencz és Teréz.

* **A csős uj tengeri** e héten már megjelent piaczunkon, és zsákszámra 1.90—2.30 kron kelt.

* **Köszönetnyilvánitás.** Midőn a feledhetlen emlékü s forrón szeretett kedves fiam Berényi László halála által okozott pótolhatlan veszteségemet illetőleg fájó szivvel jelenthetném, hogy a böldogultat sirjába kisérő közrészvétben, vigasztalást, enyhülést talált a bánattól megtört szivem, elmulaszthatlan kötelességemnek tartom, hálás köszönetemet nyilvánitani, ugy azon kereskedő ifjaknak, kik kedves fiamnak karjaikon vitelét és sirig kisérését szives készséggel tették; valamint a megnem nevezhető nagyszámu t. cz. résztvevő közönségnek a gyásztisztesség tételen becses megjelenéseért. Debreczen szept. 18-án 1874. özv. Berényi Józsefné.

* **Az itt állomásozott** 46-dik honvédzászlóalj Váradról e hó 25-én éjjel 3 óra 35 perczkor indul és ide másnap délelőtti 10 óra 47 perczkor érkezik. E vonattal a szabolcsi 42. honvédzászlóaj is itt megy keresztül s a tisztikar valószinüleg itt ebédel.

* **Válasz** M. J. urnak a 183. számu „Debreczen"-ben megjelent czikkére. Nagyon sajnos, hogy oly könnyedén veszi e dolgot, midőn azt irja M. J. ur, hogy nem tartozik oly hitsorsosnak számot adni, ki nem is tagja a hitközségnek, ugy hiszem, hogy egy templom nem azért van, hogy kiválasztott embereket engedjenek be, hanem az általánosságért. Elismerem, hogy szigoruan kell bánni a tagokkal, miután a templom árát a helyek elárult pénzéből kell kifizetni, de oly módon volna az legczélszerübb, hogy az olyan tagokra, kik nem képesek 300 frtért egy ülőhelyet venni, vagy pedig a pár napra 20 frtot fizetni, mérsékelt dijat szabjanak az állóhelyekre, s biztositom M. J. urat, hogy a jövedelem sokkal több lesz, s nem lesz kitéve a kompromitácziónak, s ugy hiszem, ez esetben nem találkozik oly ember, ki ezt sajnálná megadni. — Továbbá azt állitja M. J. ur, hogy minden dij nélkül beengedtettek a szegényebb sorsu egyének, akkor hát nem tudom, hogy miért volt az a roppant zaj a templom udvarán, hogy egyik is, másik is panaszkodva ment el, kikből bizony nem látszott ki, hogy jómódu emberek lettek volna. Ezzel az ügyet részemről befejezettnek tekintem. H. L.

* **A helyben állomásozó** cs. kir. 16-dik huszárezred 1-ső, 2-ik századbeli katonák eddigi szállásukról ma tétettek át czegléd- és csapóutczai házakhoz.

* **Figyelembevétel végett** ajánljuk az illető szakminiszteriumnak a mezőhegyesi s magát königl. ungarisch-nak nevező s teljes német pecsétet is használó állami ménlótelep parancsnokságát, mely a városi hatósággal ékes német nyelven levelez mindannyiszor.

* **Köszönetnyilvánitás.** A helybeli iparos ifjuság részéről, nem mulaszthatom el, hogy meleg szavamban hálás köszönetemet nyilvánitsam nt. Varga Lajos urnak az egylet részére ajándékozott „Ájtatosság órái" czimü 8 kötetes könyvért; s midőn ezen becses adománya átvételét ezennel nyugtázom, fogadja egy szersmind a t. pártfogó az egylet nevében. őszinte hálás köszönetemet. Debreczen, szept. 18. Ifj. Nagy Mihály, egyleti könyvtárnok.

* **Tegnapelőtt** a Kassa felől jövő déli vonat elé Ujfehértó alatt két béklyós ló került, melyeket a mozdony összetört, de ez maga is ugy megsérült, hogy a vonat fenakadt s a Debreczenből táviratilag kért segélyvonattal kellett az utasokat ideszállitani.

* **Szintársulatunkhoz** E. Kovács Gyula szerződtetett.

* **A Balla-Vesselényi-féle** ügyben igen fontos iratokat fedeztek fel, melyek az ügynek egész más fordulatot adnak az eddiginél. Az érdekes tárgyalás, mint irtuk volt, Nagyváradon f. hó 28-án lesz. Eddig legalább a határidő még nem lett ujból elnapolva.

* **Müller Lajos** tánczmüvész és „illemtanár" megérkezett városunkba. Tánczleczkéit október 1-én fogja megkezdeni. Miről addig is, mig programmját közlendi, értesitjük a t. cz. közönséget.

* **Dobos Gábort** nálunk keresi egyik bihármegyei csendbiztos, az pedig ama megye területén folytatá miveleteit, ujabban a pocsaji vámos szekerét lovastól együtt ellopta.

* **A debreczeni terménycsarnok** árjegyzéke szept. 18. piaczi részletekben mérőnkint: tisztabuza 4.50—5 ft, rozs 3.20—30 kr. árpa 2.50—60 kr, zab 2.70—75 kr, tengeri 4.40—50 kr, köles 3.50—60 kr; — nagyban kötések: tisztabuza 85. 86 fontos 4.25—50 kr, 87, 88 fontos 4.60—90 kr, 89 90 fontos 5.—5.15 kr. rozs 79, 80 fontos 3.25—30 kr, 81, 82 fontos 3.35—40 kr, árpa 68 fontos 2.55—60 kr, 70—72 fontos 2.70—75 kr. zab 50fontos 1.75 kr, szalonna mázsánkint 52—54 ft, szalonnazsir 56 ft.

Délutáni posta.

— Közös miniszteri értekezlet tartatott tegnap. Eredmény ez: a gabnavámok okt. 1-én ismét életbe léptettetnek nemcsak a magyar határszéleken, hanem az osztrák határon is.

— Ferdinánd volt királyunk halálát várják a prágai körökben.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:
OLÁH KÁROLY.
Főmunkatárs:
SZATMÁRI KÁROLY

Nyilttér.

Nyilatkozat.

Nem a részvétlenség, hanem a csődokozta veszteségem tökéletes helyreálltáig kényszerülve vagyok az összes helybeli egyletek részvénytagságáról ezennel lemondani; egyszersmind abból kifolyólag az azoknál vállalt müködés és fenálló tisztségektől is visszalépni.

És midőn az általam igen tisztelt egyletek és a nagyérdemü közönség elnézését kérem, egyszersmind köszönöm az eddig irányomban tanusitott bizalmát, maradok kiváló tisztelettel

Kubinyi Kálmán.

535 1—

HIRDETÉSEK.

Varrógép főraktára.

Weehler és Wilson — HOVE

Tisztelettel ajánljuk a nagyérd. közönség becses figyelmébe, varrógép raktárunkat, hol is a legjobb minőségü

Howe WEEHLER és WILSON, Singer

és másféle kézi varrógépek találhatók s a legjutányosabb árak mellett egy forintos részletfizetésre is kaphatók, tökéletes oktatás és 5 évi garantia mellett.

Rőfös és divatkereskedéseinkben minden e szakmába vágó czikket, tetemes személyes bevásárlásoknál fogva a legolcsóbb árak mellett és elismert jó minőségben állanak a t. cz. közönség rendelkezésére.

Vidéki rendelések azonnal pontosan teljesittetnek.
Számos látogatást kérünk

Paplan és matráczgyár. — Női és férfi divatczikkek.

17 9

Mély tisztelettel:

Klimó és Holvay,

a Stenczinger és a Scheer-ház alatt.

SINGER — Grower és Backer

Franczia virágok.

Hollandi jáczint, tulipán és több másféle virághagymák, — ugy szinte legjobb minőségü füszer áruk, a legócsóbb árak mellett kaphatók **Gaszner Károly** füszerkereskedésében Debreczenben.

517 3—6

Arverési hirdetmény.

Vagyonbukott **Lobmayer József** csődhitelező választmányának határozata folytán. a tömeghez összeirt Széchenyiutczai, illetőleg az ugynevezett zsidókertben fekvő 745 □ öl kiterjedésü, pajtával ellátott szőllőnek bukott Lobmayer József nevén álló 600 frtra becsült fele része. a szüretelő edényeknek fele részével együtt, **folyó évi szeptember hó 28-dik napján d. u. 3 órakor,** másod izben tartandó nyilvános árverés utján, kedvező feltételek mellett, becsáron alul is el fog adatni.

Az árverési feltételek az alólirt tömeggondoknál megtekinthetők.

Kelt Debreczenben, 1874. szept. 4-én.

Nánássy László.
tömeggondnok.

496 2—3

Eladó ingatlanok.

Debreczenben az Olajütő mellett 13½ köblös majorsági föld. a rajta levő gazdasági több jó épülettel, luczernással és mintegy 8000 élőfával —

továbbá czeglédutczán 148-dik számu ház külső földjével együtt — kedvező feltételek mellett — eladó.

Értekezhetni a benne lakó tulajdonos

446 7— **Németi Gáborral.**

Gép fa-olaj.

Kész, törött festékek, száraz festékek, pamacsok, galliczíai és ausztriai terpentinolaj, bőr, vas, padozat-terpentin és kopál-lackok, paraffin, szekér-kenőcs, ásvány-vizek, valamint mindenféle füszer áruk, jutányos árban ajánltatnak.

Kacsó Ferencz,
füszer és festék kereskedésében,
a takarékpénztár háza alatt.

Ugyanott tanuló az üzletbe felvétetik.

394 12—

Kir. kisebb haszonvételi jog árverése.

Székelyhid m. városában, és ennek határán, a vendéglő bor- és sörméréssel, kóserkorcsma, bor és pálinka méréssel, vámhidi korcsma borméréssel és a hidvámmal, bánomi, rongyos, becsali. és csikóstói korcsmák borméréssel, valamint a piaczi vámszedés. ugyanez alkalommal az a. kereszturi bor- és pálinka mérési jog, több helyiségben, **folyó évi október 15-én délelőtt,** Székelyhidon az uradalmi irodában, árverés utján három egymásutáni évre 1875. év ápril 1-ső napjától kezdődőleg, haszonbérbe adatik.

Zártajánlatok az árverés napjának délelőtti 10 órájáig elfogadtatnak, az ajánlott összeg 10% bánompénz gyanánt melléklendő, különben figyelembe nem vétetnek.

Az uradalmi számtartóság.

528 1—3

Eladó szőllő.

Hatvanutczai kert első járásán 8 kapa jó karban levő szőllő, két pajtával, szüretelő edényekkel. számos termő gyümölcsfával, s függő termésével, eladó. — Értekezhetni kiscsapóutczán 377-ik szám alatt lakó tulajdonossal.

539 1—

Eladó ház.

Debreczen csapóutczán 3170. sz a. kőből ujonnan épült ház. — mely fele részben 10, másik felerészben 8 évig adómentes — kedvező feltételek mellett eladó. — A ház magában foglal füszerkereskedésre készen álló boltot, külön osztályban bormérő helyiséget, mely üzletekre nézve a ház kedvező helyen áll; továbbá magában foglal 4 szobát, honyhát, kamarát, 300 cseber borhoz pinczét, van egy szoba és konyha külön bejáratra, van tágas udvar kő keritéssel.

Értekezhetni a bent lakó tulajdonos

Csuka Lászlóval.

539 1—10

Tudósitás.

Alólirottnak van szerencsém a t. cz. közönséggel tudatni, hogy **norinbergi** és **diszmüáru kereskedésemben** már számos évek óta nagy sulyt fektettem a lábbelik minden nemeire, s azt fokozatosan gyarapitván, jelenleg bármely fővárosi lábbeli üzlettel versenyezhetek, az alsóbb osztálytól a legfelsőbbig férfi, női, gyermek lábbelik minden nemeivel, melyeket a lehető legválogatottabb forrásból szerezvén meg bel és külföldről, a bőrök és szövetek minden nemeiből a legmagasabb izlésig.

Különösen figyelmet érdemelnek a vadászatkedvelő urak részére a teljesen vizhatlan, valódi bölönybőr és olasz bagaria **ruczázó csizmák,** minden esetben oda törekedvén, hogy mindazon fentjelölt lábbeliket minőségökhez képest — a lehető legolcsóbban árusithassam.

Ugyszinte norinbergi és diszáru raktáramban aczél. bőr, khinaezüst pakfon alpakka, lunaid, kautschuk, talmi arany, bronsz-tárgyak a legujabb mintáju festett függönyök, valódi tajtpipák, szivarszivók, kitünő szép csibukok, vadászatra teljes kellékek. fésük minden nemei, uti készletek. böröndök, alesernyők minden nemei, u. m.: a legfinomabb selyem, clott, zerge, zanella, alpaua, köpper és perkál; sétabotok, a kedvelt ujvárosi ostorok, zseb és asztali kések, khinaezüst, lunaid, alpakka. pakfon. británika és angol bádogkanalak. legyezők, albumok, ruha, haj, fog és körömkefék.

Szinte figyelmet érdemel a szenvedők részére valódi angol készitmék kautschukból, a legujabb fajta orvosi tárgyak, különösen aranyérben szenvedőknek is.

Urak és urhölgyek részére teljes választékban **illatszerek** 45 krtól 8 ftig, s mosdó szappanok kitünő finomak Treu, Nuglistól Bécsből és Riegertől Londonból.

Tájékozásul emlitendő:

Férfi topánok	33 fajta	4½	fttól	12 ftig.
Csizmák	8 „	4½	fttól	25 ftig.
Női lábbelik	75 „	1.25	krtól	15 ftig.
Gyermeklábbelik	54 „	50	krtól	6½ ftig.

Dáné István.
(Piaczutcza 2144. sz.)

524 1—3

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemü közönségnek szives tudomására juttatni, hogy a főpiaczon Schäffer-féle házban e hó 19-én füszerkereskedést nyitottam.

Előnyös forrásokból tett rendelményeim, s azon szilárd elvek, melyekkel üzletemet vezetni fogom, mindenkor képesitni fognak a bennem helyzett bizalomnak megfelelni, minél fogva bátorkodhatom magamat a n. érd. közönség megtisztelő figyelmébe ajánlani.

Tisztelettel
Varga Lajos.

534 1—3

Debreczen, 1874. nyom. a részv. társ. könyvnyomdájában.